

T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, 800950003 numaralı Hatice YURTSEVEN 'in hazırladığı "MEB Onaylı 100 Temel Eserde Yer Alan Çeviri Kitaplardaki İletilerin İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerine uygunluğunun Türkçe Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi " konulu Yüksek Lisans Tezi ile ilgili tez savunma sınavı, 16/08/ 2011 günü 16.00 – 17.00 saatleri arasında yapılmış, sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin/çalışmasının başarılı olduğuna oybirliği ile karar verilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı ve Sınav Komisyonu Başkanı)

Yrd.doç.Dr.Kelime ERDAL

Üye

Prof.Dr.Alev SINAR UĞURLU

Üye

Yrd.Doç.Dr.Minara ALIYEVA ESEN

16 /08/ 2011

ÖZET

Milli Eğitim Bakanlığı 2005 yılında ilköğretim 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencileri için 100 Temel Eser listesi hazırlatmıştır. Listede, 63 yerli eser, sekiz “Hazırlatılacak Eser”, 29 çeviri eser bulunmaktadır. Bu çalışmada, listede yer alan 29 çeviri eser iletileri bakımından incelenmiş ve bu incelemede tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın problem cümlesi, “İlköğretim 100 Temel Eser listesinde yer alan çeviri kitaplardaki iletiler ilköğretim ikinci kademe öğrencilerine uygun mudur?” olarak belirlenmiştir.

İncelenen 29 çeviri eserden 356 adet ana ve yan ileti çıkarılmıştır. Çıkarılan iletilerden geneli temsil ettiği düşünülen 48 ileti ve olumsuz olduğu düşünülen 30 ileti bir araya getirilerek bu iletilerin ilköğretim ikinci kademe öğrencilerine uygunluğu Türkçe öğretmenlerinin görüşlerine sunulmuştur. Türkçe öğretmenlerinin görüşlerinden hareketle, kitaplarda yer alan iletilerin 31 tanesinin ilköğretim ikinci kademe öğrencilerine uygun olmadığı, geri kalan 325 tanesinin ise uygun olduğu belirlenmiştir. Bu iletilerden yola çıkarak, 100 Temel Eser listesinde yer alan 29 çeviri eserden 20 tanesinin ilköğretim ikinci kademe öğrencilerine uygun olduğu, dokuz tanesinin ise uygun olmadığı ifade edilmiştir. Böylece, bu kitapları öğrencilere tavsiye edecek olan öğretmenlere, kitapları satın alacak olan velilere ve öğrencilere yol gösterilmesi ve bu alanda yapılan çalışmalara da ışık tutulması amaçlanmıştır.

ANAHTAR SÖZCÜKLER

İleti, 100 Temel Eser, Çeviri Çocuk Kitapları, Çocuğa Uygun Olma

ABSTRACT

National Education Ministry have list of 100 fundamental works for primary school 5th, 6th, 7th and 8th grade students prepared in 2005. There are sixty three native, eight to be prepared and twenty-nine translated works within this list. Within this analysis, the twenty nine translated works have been examined in terms of messages and survey model was used. ‘Is the messages within translated child literature works of 100 fundamental works appropriate for secondary school students?’ is the problem clause of this research.

356 main and sub messages have been listed within these works. The appropriateness of these messages to secondary school students, these messages were presented to the views of secondary school Turkish Language Teachers by gathering 31 negative messages and 47 positive messages thought to represent the common. According to these views it has been designated that 31 messages are not appropriate for students and 325 messages are appropriate. It has been stated that 20 of the 29 translated works are appropriate for secondary school students and 9 are not. So, it has been entailed to teachers to suggest these works to students, parents to buy these and students and academic researches to be done within this field.

KEYWORDS

Message, 100 Fundamental Works, Translated Child Books, Appropriateness for Child

ÖNSÖZ

Çocuk olmak demek, bu dünyayı kendi renklerine boyamak, hayatın akışına inat hayal kurmak ve her şeyi bir kenara itip “ben varım” demektir. Her çocuk hayal heybesinden insanlar, oyunlar ve renkler çıkararak dünyayı ışıltı bir mutlulukla kaplar. Bu heybedeki hayallerin, dünyaya ve insanlara dair izlenimlerin bir kısmı kitapların dünyasındaki kapıları aralayıp girivermiştir heybeye.

Okuduğu kitaplardan insanları, ülkeleri, toplumsal ve evrensel değerleri, gelenek ve görenekleri öğrenen çocuk, toplumdaki yerini bu öğretiler ışığında belirlemeye çalışacaktır. Özellikle kendini topluma kabul ettirmek isteyen, kişiliğini oluşturma devresinde olan ilköğretim ikinci kademe öğrencileri (12 – 15 yaş) için kitap adeta bir kılavuzdur. Bu kılavuzun çocukları hangi yöne sevk ettiğine dikkat edilmelidir. Kitaptan kendine “kahraman” olarak seçtiği karakterin davranışları ve sözleri, okuyucu olan çocuğun kendi davranışları ve sözleri olur. Bu noktada, çocuk kitaplarının okuyucuya hangi iletileri aktardığı, bu iletilerin çocuğu nasıl etkilediği, okuma sevgisi ve sanatsal duyarlılık kazandırıp kazandırmadığı çok önemlidir.

Çalışmada, Milli Eğitim Bakanlığının 2005 yılında ilköğretim 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerine tavsiye ettiği 100 Temel Eser listesinde yer alan 29 adet çeviri eserde bulunan iletiler çocuğa uygunluğu açısından incelenmiştir. Türkçe öğretmenlerinin konuya ilişkin düşünceleri alınarak iletilerin değerlendirilmesi yapılmıştır. Böylece, gelişim sürecinde olan çocuğun, bu kitapları okuduğu takdirde hangi iletilerle karşılaşacağını ortaya koymak; bu kitapları alacak ya da tavsiye edecek olan kişilere de kitapların çocuğa uygunluğu konusunda ışık tutmak amaçlanmıştır.

Tezin yazımı aşamasında Niğde’de bulunmama rağmen, uzaklıkları aradan kaldıran, her ihtiyacım olduğunda rahatlıkla kapısını çalabildiğim, çocuk edebiyatına olan sevgimin tohumlarını atan değerli hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Kelime ERDAL’a, bilgisine ve akademisyenliğine çok büyük saygı beslediğim, tezle ilgili kafamdaki soru işaretlerini yok etmemi sağlayan Sayın Prof. Dr. Alev SINAR UĞURLU’ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Tezi bitirmem için sürekli destek olan, Niğde’yi benim için değerli kılan ve her zaman da kılacak olan, güler yüzlü, anlayışlı ve olgun bir kişiliğe sahip kıymetli hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Kamil İŞERİ’ye, her konuda bana yardımcı olan, kapısını her daim bana açık bulduğum Sayın Yrd. Doç. Dr. Emre ÜNAL’a, aileden uzakta yaşamamanın sıkıntılarını unutmamı sağlayan Niğde’deki ailem Sayın Yrd. Doç. Dr. Seher MANDACI ŞAHİN ve araştırma görevlisi arkadaşlarıma, öğretmenlik yaptığım sürede kazandığım ve çok iyi bir dost olduğuna inandığım Sayın Kubilay YILMAZ’a desteklerini esirgemedikleri için en içten sevgilerimi ve teşekkürlerimi takdim ederim.

Onlara sahip olduğum için her zaman çok şanslı olduğumu düşündüğüm, bu yaşa kadar mutlu ve eksiksiz bir hayatımın olmasına özen gösteren, üzerime titreyen, benim için bu dünyadaki herkesten değerli olan aileme, “ben” olmama izin verdikleri ve hep arkamda oldukları, kendimi güvende hissetmemi sağladıkları için teşekkür ederim. Hem de çok...

Hatice YURTSEVEN

16.08.2011

BURSA

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET.....	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ.....	v

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Çocuk Edebiyatı.....	2
1.1.1. Çocuk Edebiyatının Tanımı.	2
1.1.2. Çocuk Edebiyatının Amaçları.....	7
1.2. İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin (12-15 yaş) Gelişim Özellikleri.....	9
1.2.1. Kişilik Gelişimi	10
1.2.2. Bilişsel Gelişim	12
1.2.3. Toplumsal Gelişim	14
1.2.4. Dil Gelişimi	16
1.3. İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Okuma Eğilimleri.....	18
1.4. Türkiye’de Çeviri Çocuk Edebiyatı	20
1.4.1. 100 Temel Eserde Yer Alan Çeviri Kitaplar.....	25
1.5. İleti	29

1.5.1. İletinin Tanımı.....	29
1.5.2. Çocuk Kitaplarındaki İletilerin Taşınması Gereken Özellikler	30
1.6. Problem Durumu.....	32
1.7. Tezin Amacı	34
1.8. Tezin Önemi.....	35

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli	36
2.2. Veri Toplama Araçları.....	36
2.3. Evren ve Örneklem.....	37
2.4. Sınırlılıklar.....	37

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUMLAR

3.1. Sol Ayağım Adlı Kitapta Yer Alan İletiler	38
3.2. Momo Adlı Kitapta Yer Alan İletiler.....	40
3.3. Daldaki Kedinin Kırmızı Masalları (Yağmur Yağdıran Kedi) Adlı Kitapta Yer Alan İletiler.....	43
3.4. Heidi Adlı Kitapta Yer Alan İletiler	46
3.5. 80 Günde Devr-i Âlem Adlı Kitapta Yer Alan İletiler	48
3.6. Üç Silahşorlar Adlı Kitapta Yer Alan İletiler	49

3.7. Pollyanna Adlı Kitapta Yer Alan İletiler	50
3.8. Yaşlı Adam ve Deniz Adlı Kitapta Yer Alan İletiler.....	52
3.9. Alice Harikalar Diyarında Adlı Kitapta Yer Alan İletiler.....	53
3.10. Robin Hood Adlı Kitapta Yer Alan İletiler.....	56
3.11. Mutlu Prens Adlı Kitapta Yer Alan İletiler.....	57
3.12. Uçan Sınıf Adlı Kitapta Yer Alan İletiler	63
3.13. Oliver Twist Adlı Kitapta Yer Alan İletiler	69
3.14. Tom Sawyer Adlı Kitapta Yer Alan İletiler.....	73
3.15. İnci Adlı Kitapta Yer Alan İletiler	76
3.16. La Fontaine Seçme Masallar Adlı Kitapta Yer Alan İletiler	80
3.17. Ölümsüz Aile Adlı Kitapta Yer Alan İletiler	99
3.18. Beyaz Yele Adlı Kitapta Yer Alan İletiler.....	103
3.19. Şamatalı Köy Adlı Kitapta Yer Alan İletiler	106
3.20. Define Adası Adlı Kitapta Yer Alan İletiler	110
3.21. Değirmenimden Mektuplar Adlı Kitapta Yer Alan İletiler.....	114
3.22. Ezop Masalları Adlı Kitapta Yer Alan İletiler	126
3.23. Hikâyeler Adlı Kitapta Yer Alan İletiler.....	145
3.24. Şeker Portakalı Adlı Kitapta Yer Alan İletiler	150
3.25. Peter Pan Adlı Kitapta Yer Alan İletiler	156
3.26. Guliver'in Seyahatleri Adlı Kitapta Yer Alan İletiler.....	160

3.27. İnsan Ne İle Yaşar? Adlı Kitapta Yer Alan İletiler.....	166
3.28. Pinokyo Adlı Kitapta Yer Alan İletiler	173
3.29. Andersen'den Masallar Adlı Kitapta Yer Alan İletiler	179
3.30. Türkçe Öğretmenlerinin Görüşleri.....	209
SONUÇ ve ÖNERİLER.....	235
KAYNAKÇA	247
EKLER.....	251